keramiske noter 62/2025

31. årgang

Keramikkens Venner

Reviews · Besprechungen · anmeldelser · Besprechungen · Reviews

redigeret af Gunnar Jakobsen

Vase ohne Blumen. Eine Leidenschaft. Von Peter Vex. Michael Imhof Verlag [Website: https://www. imhof-verlag.de], Petersberg 2025. 100 s. ill. litt. ib. 14,95 €.

Denne smukt tilrettelagte lille bog er en beretning om samlermani, skrevet af den tyske advokat Peter Wex. Igennem mere end 50 år har han været besat af at samle. Det startede med både tysk og lidt fransk keramik og glas fra Jugendperioden, men langsomt indsnævredes hans interesse til specifikt at samle på porcelæn fra Königliche Porzellan-Manufaktur Berlin (KPM), og udelukkende værker udført af den tyske keramiker Hermann August Seger med flydeglasurer i changerende farver, særligt de rødlige og violette okseblodsglasurer. Segers arbejder, som havde dekorationer udover glasurerne interesserer ikke Wex. (*Anmelderkommentar: Hermann August Seger (1839-1893) var en pioner indenfor udviklingen af nye materialer og glasurer baseret på kemiske studier, og fra 1878 blev han leder af den kemisk- tekniske afdeling på KPM. Han studerede indgående lerets og porcelænsmassens egenskaber og står ligeledes som skaberen af den pyrometriske Segerkegle, med hvilken ovntemperatur kan måles præcist).*

I sin studietid og ungdom boede Wex i Berlin, og han beskriver kontakter med antikvitetshandlere, auktionshuse, andre samlere bl.a. Bröhan, og museumsfagligt personale. Langsomt vaktes lægmandens interesse for at vide mere om Segers teknik og glasureksperimenter og hans mulige inspiration fra kinesisk og japansk porcelæn. Denne søgen førte Wex vidt omkring.

Først studerede han Segers journaler og beretninger om tekniske forsøg med glasurer, men det var så kompliceret stof, at han ikke syntes, at det bragte ham meget videre. I forsøget på at gennemskue relationerne til kinesisk Kangxi porcelæn med denne type glasurer rejste han først til London for at studere Victoria & Albert museets samlinger og siden til Kina.

Indimellem nåede han også en afstikker til Japan, fordi Seger efter studier af japansk porcelæn skabte sin egen porcelænsmasse for KPM. Når det gjaldt glasurer, fandt Wex dog ikke de store ligheder imellem Segers porcelæn og det japanske.

I 2012 havde han mulighed for at rejse til Kina for at se arbejder med flydeglasurer i de rige porcelænssamlinger i Peking og Shanghai, samt gøre en afstikker til Hongkong.

Siden beskriver Wex sine overvejelser vedrørende forfalskninger og signaturer på Segerporcelæn, forfølger et spor imod Rusland, og overvejer, om der blev fremstillet kopier af Segerporcelæn på St. Peterborg fabrikken, men finder ikke belæg herfor. Spørgsmålet om Segersignaturer er kompliceret, men Wex mener at have fundet mindst to objekter med Segers personlige "S". Han gør sig også tanker om Segers værkers stilskifte fra historicisme til Jugendstil.

I bogens sidste kapitler filosoferer Peter Wex over, hvad samlermani kan medføre, om rivalisering blandt samlere, om kunstmarkedets forandring med de digitale mediers fremkomst i handelen, og med nogen bitterhed noterer han sig nutidens ringe interesse for Segers arbejder både hos KPM og i museumsbranchen, når det gælder erhvervelser og udstillinger.

Bogen rummer ikke konkrete data om Segers liv og karriere, ligesom de afbildede værker ikke er dateret. Den skal derfor læses som en meget personlig skildring af en samlers liv og tanker.

Ulla Houkjær
Kunsthistoriker, seniorforsker. mag.art. og cand.mag.